

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

проф. д-р Тания Николова Тимева, дм

САГБАЛ „Д-р Щерев“, София

ФОЗЗГ, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Русе

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен

„ДОКТОР“

на **д-р Мариета Тодорова Искилиева** на тема:

**„УСЛОЖНЕНИЯ НА БРЕМЕННОСТТА СЛЕД АСИСТИРАНИ
РЕПРОДУКТИВНИ ТЕХНОЛОГИИ“**

Дисертационният труд на д-р Искилиева е представен на **225** стандартни страници с обособени 10 раздела, включително справка за приносите, списък на публикации и участия в научни форуми и библиография (30 стр.). За обобщено и схематизирано представяне на данните и резултатите са използвани **63** таблици и **40** фигури.

Дисертационният труд на тема: „Усложнения на бременността след асистирани репродуктивни технологии“ е изготвен на базата на **материал** от **5229** АРТ цикъла за **период** януари 2013 г. - декември 2017 г. **Библиографията** съдържа 292 литературни източника подредени по азбучен ред, от които 11 на български автори на кирилица. Приблизително 15.4% (45) от цитираните литературни източници са публикувани през последните 5 години – (от/след 2015 год.), което сочи, че въпреки близо 40 годишната история от приложението на АРТ темата за безопасността на процедурите остава актуална.

По отношение на изборът на темата:

Авторът си поставя амбициозната задача да разгледа обстойно тематика със социална значимост, произтичаща от факта, че над 5 мил. деца

Направен е прецизен коментар на *стр. 61*, че по-голяма част от бременностите след АРТ са неусложнени и като резултат се раждат здрави деца. Въпреки това по литературните данни се налага извода за необходимостта от доказателства, които да определят има ли наистина повишен риск за антенатални и постнатални усложнения при едноплодните бременности след IVF/ICSI, в сравнение със спонтанните бременности. Ранната оценка на тези усложнения определя честотата на визитите в женската консултация и специализираните звена по фетална морфология, както и дългосрочното наблюдение при новородените. Това доказва, че най-успешно би било функциониране в едно лечебно заведение едновременно на звена по асистирана репродукция, фетална медицина, родилно отделение и постнатална детска консултация, каквито има разкрити в САГБАЛ „Д-р Щерев“ – болницата, в която дисертантът провежда изследването.

Постановката на **задачите** – 7 на брой са поставени ясно, съобразно целта на дисертационния труд като определено амбицията е да се предложи подходящ алгоритъм за проследяване при идентифицирани рискови бременности след АРТ.

Материал и методи

Клиничните случаи, обработени в проучването са разделени на: **3773** IVF/ICSI цикъла, **875** размразени ембриотрансфери (FrET), **581** цикъла с донорски яйцеклетки. От тях са установени **1371** клинични бременности след свеж ембриотрансфер и **341** – след FrET. Спрямо изследваните показатели, за сравняване на резултатите са използвани *контролни групи* след спонтанно забременяване. Използваните методи включват: образна ултразвукова диагностика с доплерово изследване, неинвазивни и инвазивни методи за пренатална диагностика, както и лабораторни методи.

Статистическа обработка представя като цяло извършеният задълбочен, сериозен и многообразен статистически анализ на получените данни, включващ най-общо: дескриптивна статистика, методи за проверка на статистически хипотези, вкл. параметричен и непараметричен анализ.

Към публикациите свързани с дисертационния труд са посочени 3 в научни списания, едно участие с постер на международен конгрес, 1 публикация в сп. Med Post, както и 1 в научния журнал на МУ – Варна, Scripta Scientifica Medica.

Заклучение

Определено може да се подчертае, че д-р Искилиева с усърдие и научен подход развива своето проучване. По начина на разработката, по методите на изпълнението, по съдържанието и формата на нейното представяне, тази дисертация е научен труд предимно с клинична и практическа насоченост.

Доброто онагледяване на текста с фигури, диаграми и таблици и статистическата обработка представя и доказва изводите на автора. Разработването, обобщението и изводите в дисертационния труд в много пунктове са теоретично и практически полезни.

Предвид гореизложеното давам своя положителен вот и предлагам на уважаемото научно жури да гласува за придобиването на научна и образователна степен „ДОКТОР“ от д-р Мариета Тодорова Искилиева след представения от нея дисертационен труд.

04.08.2020 год.

гр. София

Рецензент.....

/проф. д-р Таня Тимева/